

HRCKO

22. studenog 2024.

Broj 242

ISSN 1821-3758

9771821375004

23. Pokrajinska smotra recitatora

Od bundeve
do bundevare

Anđelov vrebac

Adventsko
odbrojavanje

Mihaelin
vitamizirani zmaj

Marija Kujundžić
najvjernija čitateljica

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Preradovićeve 11, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Jelena Dulić Bako, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Uvodnik

I u ovom maglovitom studenome uspjeli smo za vas pripremiti još jedno izdanje našeg podlistka za djecu – *Hrcko*. Ni magla, niti hladnoća koja je stigla nisu nas omeli u našem radu. Također, vidim da ste i vi svi aktivni, osobito ovoga puta moram pohvaliti Sončane i njihovu manifestaciju *Dani kruha*.

Isto tako, pohvala ide i svim recitatorima koji su govorili na našem hrvatskom jeziku i bunjevačkoj i šokačkoj ikavici. Zaista ste bili za pohvalu. Sigurna sam da bi bilo još ponešto za pohvalu, ali onda bi cijeli podlistak bio posvećen tome.

Osim spomenutog, u *Hrcku* možete pročitati i druge zanimljivosti, manifestacije, događanja koja su obilježila prethodni period, ali tu su i vaši radovi kojima se uvijek radujemo.

Ako niste znali, evo podsjetnika, do kraja prvog polugođa, odnosno do zimskog odmora imate još samo mjesec dana, a znate kako prosinac brzo proleti. Kad krenu blagdani i darovi, bit će već i kraj godine. Olakšajte sebi život u prosincu i latite se učenja. Nemojte zaboraviti: novi broj *Hrcka* stiže jako brzo, već sa Svetim Nikolom, pa požurite s detektivima. Čekamo ih.

Željka

PRIRODNE NEPOGODE

Je li magla oblak?

Piše: geograf Jelana Duilć Bako

Ako idete prijemne u školu i roditelji vas rano nose u vrtić/školu ili ste išli na zornice prošlog adventa, sigurno ste Apuno puta doživjeli prirodnu nepogodu, ili još zanimljivije: hodali među oblacima! Da, da, dobro ste pročitali – sve je to magla!

Studen je mjesec kada se na našem geografskom području često javlja magla, zato je sada pravo vrijeme naučiti nešto o njoj.

Kako bismo razumjeli zašto su magle česte u jesen važno je znati da se zrak puno brže hladi od zemlje ili vode (mora, rijeke, jezera). Magla obično nastaje kada hladni zrak s visine naiđe na topliju površinu zemlje ili vode. Magla se sastoji od kapljica vode koje su toliko sitne da lebde u zraku.

Proces nastanka magle je isti kao proces nastanka oblaka, stoga magla nije ništa drugo negoli oblak pri tlu. Kada se oblak nalazi u blizini ili na površini tla ili mora, naziva se maglom. Postoji više vrsta oblaka, a ovaj oblak spada u stratus.

Magla se najčešće javlja navečer i zadržava se sve do jutra. Najgušća je prije negoli svane, jer je tada zemlja najduže bez sunčevog zračenja, koje ju grije. Kada sunčevi zraci zagriju zemljinu površinu, magla, tj. kapljice vode ispare. Osim toplote Sunca, maglu može otjerati i vjetar. Tijekom zime ima dana kada je magla veoma gusta i zraci Sunca ne uspiju doprijeti do Zemljine površine pa se magla zadrži cijeli dan.

Magla je prirodna nepogoda jer može izazvati brojne probleme, najveće u prometu i zdravlju ljudi. Pri magli je smanjena vidljivost do jednog kilometra, što otežava kretanje vozila, ali i pješaka. Zbog toga se tijekom maglovitog vremena događaju brojne prometne nezgode. Kada je magla, ne preporuča se duži boravak vani, naročito djeci koja boluju od astme. Posebno je opasna magla u velikim gradovima koja je drukčije boje, više nije bijela nego sivkasta ili ponekad i narančasta. To znači da su se pomiješali magla i zagađujuće čestice te je nastao smog.

Dani kruha u Sonti

Učenici OŠ *Ivan Goran Kovačić* iz Sonte koji pohađaju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture i ove godine, 29. listopada, organizirali su manifestaciju *Dani kruha*. Za to ih je okupila i pripremila nastavnica koja predaje ovaj predmet **Tamara Kokai**, a program je održan u velikoj dvorani mjesnog Doma kulture.

Dani kruha ujedno su i dani zahvalnosti za plodove zemlje tijekom kojih djeca i odrasli zahvaljuju Bogu za plodove, ali i radosti i uspjeha kojima su, kako je rečeno u programu, kao narod i pojedinci obdareni.

Osim učenika ove škole, u programu su sudjelovali i učenici – tamburaši isturenog odjela Glazbene škole *Stevan Hristić* iz Apatina, gdje se nastava odvija na hrvatskom jeziku.

U prigodnom programu učenici su upoznali goste s nastajanjem kruha, kulturnim ophođenjem prema kruhu, sa životnim ciklusom žitarica i voća, a sve to kroz simpatične igrokaze, recitale i pjesme. Na kraju programa svi su imali priliku i uživati u mirisu i okusu kruha, raznih peciva i kolača.

OŠ *Ivan Goran Kovačić* trenutno je najbrojnija škola kada je u pitanju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, jer ga izučava gotovo 70 % škole, odnosno 135 učenika.

Ž.V.

Želim ti pjesmom reći

Hrvatska čitaonica iz Subotice okupila je 9. studenoga ljubitelje poezije i onih koji je vole lijepo kazivati. Te subote je u prostorijama Gradske knjižnice Subotica održana 23. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku koja je okupila oko 80 učenika koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku ili predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture ili su članovi hrvatskih udruga kulture u Vojvodini. Oni su došli iz Monoštora, Sonta, Berega, Vajske, Plavne, Lemeša, Bača, Sombora, Tavankuta, Đurđina i Subotice. Podijeljeni u tri dobne skupine recitatori su kazivali pjesme na svom materinskom hrvatskom standardnom jeziku ili bunjevačkom i šokačkom govoru. Svaki je za svoj nastup na dar dobio knjigu, a oni koji su za nijansu bili bolji osvojili su diplomu i nagradni jednodnevni izlet u Osijek koji će biti 7. prosinca.

Tročlano povjerenstvo sačinjavali su **Sanja Moravčić**, predsjednica i **Milan Vejnović**, oboje glumci Narodnog kazališta u Subotici te **Filip Čeliković**, višestruko nagrađivani recitator. A njihova odluka izgleda ovako:

Mlađi uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

Marta Bako (OŠ Vladimir Nazor Đurđin), **Tereza Dulić** (OŠ Vladimir Nazor Đurđin), **Milica Knapik** (OŠ Bratstvo-jedinstvo Lemeš), **Sergej Kokai** (OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta), **Marko Kusturin** (OŠ 22. oktobar Monoštor), **Stefan Martinković** (OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta), **Marta Mikula** (OŠ

Ivan Milutinović Subotica), **Marin Turkalj** (OŠ 22. oktobar Monoštor) i **Ivan Vukov** (OŠ Matko Vuković Subotica), te poticajno idu i **Ines Penavin** (HU Drevni Bač Bač) i **Luka Vojnić Mijatov** (OŠ Matija Gubec Tavankut).

Srednji uzrast (učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole):

Petra Bilinović (OŠ Matija Gubec Tavankut), **Petra Dekan** (OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta), **Marko Ivakić** (OŠ 22. oktobar Monoštor), **Marijan Ivanković Radaković** (Hrvatska čitaonica Subotica), **Sebastian Pekanović** (HKUD Vladimir Nazor Sombor), **Anđela Tadijan** (OŠ Ivan Goran Kovačić Sonta), **Petra Temunović** (OŠ Ivan Milutinović Subotica), **David Tikvicki** (OŠ Matko Vuković Subotica) i **Emilia Tonković** (OŠ Ivan Milutinović Subotica) i poticajno: **Mirjam Firanj** (HKUD Vladimir Nazor Sombor), **Tanja Pavić** (HKU Antun Sorgg Vajska), **Lea Rica** (OŠ Moša Pijade Bereg) i **Sara Ružić** (HKUPD Matoš Plavna).

Stariji uzrast (srednjoškolci):

Marija Magdalena Huska (Hrvatska čitaonica Subotica), **Sara Ileš** (Srednja medicinska škola, Subotica), **Antonija Kujundžić** (gimnazija Svetozar Marković Subotica), **Nađa Perović** (Srednja medicinska škola, Subotica) i **Marijan Rukavina** (Hrvatska čitaonica Subotica) i poticajno **Sara Dulić** (gimnazija Svetozar Marković Subotica) i **Leontina Imrić**, **Mirna Minić**, **Anja Rončević** i **Anja Šeremešić** (sve iz Srednje medicinske škole, Subotica).

B. I.

Nada Mihoković-Kumrić

Znali su što žele

Volite li kratke priče? U današnje vrijeme ubrzanog tempa života ovakve priče zbog svoje duljine svima nam više prijaju. Nada Mihoković-Kumrić napisala je hrpu dobrih kratkih priča koje nas poput suvremenih medija i formi mogu »kupiti« na prvu. Što to znači? Danas kada nemamo puno vremena a ni strpljenja tražimo često odmah i brza rješenja, te ako nam se ne sviđa idemo dalje. Upravo su takve priče spisateljice Nade u knjizi *Znali su što žele*. Ona nam nudi kraći narativni tekst, bilo izrazito fantastičan, realističan ili kombiniran koji nas može obogatiti odgojnim, spoznajnim i emotivnim idejama, a ujedno zabaviti i razveseliti. Priče su podijeljene u tri cjeline. U prvoj *Od pogleda do pogleda* su priče poput anegdota iz obiteljskoga života. U drugoj cjelini *U ritmu srca* okupljene su priče koje govore o prvim ljubavima i razočaranjima. Treću cjelinu čine priče koje pomažu mladim generacijama u razvijanju moralnih stavova, vjerovanja, poštenja, znanja i ponašanja koji će im omogućiti ugodan suživot s drugima.

STIHOJUPCI

Prva mrva

Svađali se vrapčići
zbog odbačena kruha,
zasigurno gladni
i prazna trbuha.

Bučno cvrkutali,
nestrljivo skakutali,
svađalački živkali,
pregladnjelo pivkali.

Samo od njih najmanji,
šušureći na grani,
čekao je priliku
da se spusti hrani.

Još samo trenutak,
pa će i on dolje
kad veći napuste
grabežljivo polje.

Možda će i njemu
pripast sitna mrva,
bilo bi mu danas
ta doista prva.

I tako najveće
pozobali su jači,
znaju oni s kljunom
kako se to kvači.

Mira Krajačić-Beutz

NAŠE RICI

Od bundeve do bundevare

Dotrčala prvašica Blaženka majki u krilo: »Zamislite, majko, Bara ne voli bundevare«.

»Šta divaniš, rano moja? Tvoja pajtašica Bara? Pa kako to?«

»Ni ja ne razumim... Danas učiteljica engleskog donila sliku bundeve, onako isičene da se kezi s nikom lampom unutra, a Bara u plač. Boji se, više. Ja je tišila – ma ne boj se, to je tako ostalo kad je majka sikla za bundevare, nije to strašno, to je fino za poist. Neće tebe bundeva.«

»A Bara, jel pristala kmečit?«

»Jeste, al se burila i nije tila crtati bundevu. Ne voli ni bundeve, ni bundevare, kaže, skoro da zaplače. Učiteljica sakrila sliku.«

»Bolje da nije ni donela kad to poplaši dicu... Zovi ti Baru sutra na sigranje, ja ću zgotovit taku bundevaru i posut je pra šešerom. Zaboraviće Bara na iskeženu bundevu. Mož?«

»Mož, majko, fala ti!«, smije se Blaženka i poljubi majku u obraz.

BARA – žensko osobno ime, Barbara

BURITI SE – duriti se

BUNDEVARA – kolač, savijača punjena bundevom

ISKEŽEN (iskešen) – smijati se neuljudno, pokazujući zube

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Veliko slovo u danima koji dolaze

Došasće ili advent često nas znaju zbuniti kad je u pitanju veliko slovo. Mislimo da je riječ o nazivu blagdana, no zapravo je riječ o imenu za dane koje predstoje Božiću, ali svake godine počinju na različiti datum. U tom slučaju pisat ćemo nazive kojima ne znamo točne datume malim slovima. Također, zbunjuju nas i sveti koji nadolaze. Zašto nekad pišemo sveti Nikola, a drugi put Sveti Nikola? I jedno i drugo točno je u različitim značenjima. Ako želimo govoriti o biskupu Nikoli koji je postao svetac, onda ćemo pisati sveti Nikola jer je riječ »sveti« na neki način njegova titula. No, ako želimo govoriti o 6. prosincu, onda govorimo o blagdanu, a naziv blagdana mora počinjati velikim slovom. Stoga ćemo zapisati Sveti Nikola kad govorimo o blagdanu koji slavimo 6. prosinca. Isto je pravilo primjenjivo na sve blagdane.

Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je sve točno napisano.

- Najviše me raduje Sveti Stjepan jer tad je djedov imendan.
- Za svetog Nikolu dobio sam bilježnicu i krunicu.
- Prije Uskrsa predstoji nam Korizma.
- Svaki grad slavi Advent na svoj način.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Oni su dio velikog i nadaleko čuvenog HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta.

Oni plešu, pjevaju i vole svoje običaje i tradiciju.

Oni su budućnost Tavankuta.

Oni su najmlađa skupina folklornog odjela HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta.

Najmlađa skupina folklornog odjela HKPD-a Matija Gubec iz Tavankuta

– Društvo je nastalo daleke 1946., folklorni odjel 1966., a dječja folklorna skupina tijekom druge polovice sedamdesetih godina.

– Prva s djecom počinje raditi teta **Kata Stipić**.

– Najprije su svi osnovci bili u jednoj skupini, vremenom su se dijelili na više skupina a od prije dvije

godine, zbog velikog interesiranja, i sama najmlađa skupina se dijeli na dvije: mlađu i stariju.

– U mlađoj skupini su djeca od 4 godine do 2. razreda osnovne škole, a u starijoj skupini su djeca trećeg i četvrtog razreda.

– Trenutačno najmlađa skupina broji ukupno 60 članova.

– Probe se održavaju petkom od 18 do 20 sati u dvorani za tjelesni odgoj OŠ *Matija Gubec* u Tavankutu.

– Voditeljice su **Sanda Benčik** i **Veronika Vojnić Mijatov**.

– Nastupi najmlađe skupine uglavnom prate manifestacije, programe i običaje koje organizira njihovo društvo, kao što su Festival dječjeg stvaralaštva *Djeca su ukras svijeta*, godišnji koncerti folklornog odje-

la društva, *Dužijanica malenih* a imali su i gostovanja u Bajmaku i Hrvatskoj.

– Osim nastupa, imaju i brojna druženja kao što je izlet u Tavankutsku šumu na Čikeriji, razne kreativne radionice te doček Svetog Nikole.

– Rado primaju i čekaju nove članove.

Poruka članova:

Naša topla preporuka za svu djecu i roditelje koji žele sačuvati našu kulturnu baštinu, folklorni odjel je pravo mjesto za odrastanje vaših najmlađih jer ovdje s ljubavlju učimo, plešemo i pjevamo, družimo se i stvaramo nova poznanstva te putujemo i nastupamo. Dođite i uvjerite se.

B. I.

Idemo na eko-tulum!

Naši prijatelji Ema, Kruno, Oskar, Lazar, Olja, Zdravko i Ivana zakazali su tulum u obližnjoj eko-igraonici kako bi proslavili prekrasan jesenski dan i svoje prijateljstvo! Otkrijte što su na tulum ponijeli, što im se događalo i riješite nekoliko pitalica o njihovoj zabavi!

1. Ema je uvijek točna i pazi na vrijeme, te dogovara polazak za sve. Pošli su u tri sata poslije podne, deset minuta pješačili, spremali su žute (više-kratne) čaše i tanjure pol sata i čekali ostale drugare dvadeset minuta. PITALICA: Kad je tulum počeo? _____

2. Kruno je napravio i donio zdrave »mafine« s crvenim šumskim voćem. PITALICA: Koliko mafina treba ako ima dvadeset gostiju, a svatko treba dobiti po dva mafina? _____

3. Oskar voli fotografirati modre pejzaže pa se prijavio biti fotograf. PITALICA: Koliko je fotografija napravio ako je fotkao svakih pol sata po deset fotografija, a tulum je trajao tri i pol sata? _____

4. Lazar je nosio domaći čips za grickalice. Ponio je 6 velikih zelenih posuda domaćeg čipsa. PITALICA: Koliko je posuda domaćeg čipsa bilo prazno na kraju tulumu ako se sav domaći čips pogrickao? _____

5. Olja je prije polaska prekontrolirala jesu li što zaboravili u velikoj ljubičastoj eko-igraonici. (TRIK) PITALICA: Koliko je komada otpadaka ostavilo ovo 20 djece? _____

6. Zdravko je ponio nekoliko boca od 1 litre ukusnog prirodnog voćnog soka (mrkva, jabuka, limun) kao piće na zabavi i 20 višekratnih čaša od 3 dl za 20 drugara. PITALICA: Koliko je boca narančastog soka popijeno ako su svi popili po dvije čaše? _____

Ivana je poslije »mafin torte« smislila **BONUS PITALICU ZA SVE**: U svakoj pitalici pronađite boju i dugu obojite tim bojama!

P. S. Napravite i vi eko-tulum!

Vesna

Andelov vrebac

Gazdarica bacila zrno živini, pa se vrebac na đermi dao u velik mišalj.

– Ženo, dotužilo mi da svaki zalogaj moramo ukrast, tu triba uradit štogod, tribalo bi se kako pomirit s ovima.

Vrebica ko pametna:

– Pa i ovi se svi otimadu: pućak pivca, pivac guska, gusak patka, a čovik sve đuture tira.

Ajd pomiri se onda, al kako?!

– Znam ja već šta ću! Neću se ja s njima mirit, već, međusobno pomirit sve nji pa će bit krušca i za nas.

Vrebica zavrtila glavom:

– Mani se ti ćoravog posla – ne vidiš da mačak vreba miša?

Al vrebac ne sluša.

Sletio na naslam baš iznad mačka i oma udario u pridiku:

– Hej vi, narode s guvna, vi se ne obazirete na ovu zuku iz neba?! To je odank naletio jedan anđo, dono poruku da vas ja pomirim.

Patak se prvi počo gegat u kaljugi, isprasio se ko da pregaču zapasiva za poso, pa:

– Kač-kač-kač! Baš bi anđo stao u razgovor s takom trčilažom!

Gusak oma sunio na patka:

– Šta si se ti izbo ko šilo iz džaka?! Ne bi l tío da je tvoja rič prva, a s tim kratkim nogama vučeš tur po zemlji ko balavo dite.

– No, no, – razdrimo se ker pod kamarom pa lane gusku – a šta si ti tako ponosit, valjda čerez ti tvoji čizama od žute kože što su ti još u jajetu skrojili? Momče, a di su ti mamuze kad već nosiš čizme?

Zablebećo i pućak:

– Blu-lu-lu-lu! A šta će mu mamuze?! On jaši na vodi, neće valjda vodu mamuzat!

Mačak bisan, počo šibat repom čim se vrebac oglasio, uplašice mu miša, a kad je ker udario u smij, onda mu prikupilo pa zakrnjauko:

– Kerekanko, bolje da se pokriješ ušima da te niko ne vidi, prosjak onaj božiji što gazdi ližeš petu, a ideš bos liti i zimi.

Kazo svoje pa se od bisa počo umivat, liže dlaku – šta bi drugo kad misli da od lova nema ništa – al ker ne ostaje dužan, iskecio se:

– No-no, momče, a ti si valjda propio i peškir kad se jezikom tareš.

U to se buve uzvrpoljile pa se ker počo češat stražnjom nogom iza uva. Sad je mačak udario u smij:

– Nek se tarem kako se tarem, al se ne češljam nogom ko ti. I baš me briga šta ti kažeš, to će i tako miš odnet na repu.

Kad je miš skočio iz jame! Ko bis:

– Kako ti obraz ne izgori od sramote! Vrebaš mi kožu, a još bi da ti ja nosim teret?!

Vrebac vidi da se njegovo anđelsko nagovišćivanje zdravo zakuvalo – ta kaka je to pomirba kad već miš tiska na mačka – pa će ružit miša:

– Ti tamo u jami da si ćutio! Raduj se što anđo iz neba oće sve vas da pomiri, pa će se zaboravit grijovi i jednom takom lopovu ko što si ti.

A miš zaprzanio:

– Ni od tebe većeg lopova nisam sustrio, al da mi baš i tvoj anđo kaže zviždim ja na to – ja ne molim vrepčijeg boga!

Vrebac će sad i lipo:

– Ta, brate rođeni, začuti već jedared! A i vi, braćo, stanite, triba to lipo. Šta ću ja kazat onom anđelu kad vi ovako poštivate njegovu poruku?

– Da mi ne triba iz neba tarane već mišijeg mesa – mačak izvrebo zgodu i skoči.

– Ta stani, brate! Kaka je to pomirba kad ti i sad radiš o glavi?! – vrebac prne mačku med oči.

To je miša spasilo, al je vrepčova noga zapela mačku za zube. Pritisko on vrepca noktima, pa će oma za vrat. Kad je siroma vrebac ostio u kake klište je dopo, on će u dreku:

– Jesi l ti baš lud?! Ko će vas pomirit ako mene proždereš?

Zapisao Balint Vujkov, Tica žeravica, 1964.

mišalj – misao

odank – ovuda

trčilaža – glasnik lažnih vijesti, potrkko

A	B	C	Č	Ć	D	Dž	Đ	E	F	G	H	I	J	K	
L	Lj	M	N	Nj	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž	

ZAVOLIMO PSALME!

Psalmi su nastali u vrijeme izraelskih kraljeva te su se pjevali na dvoru i u hramu.

Znamo i da je David dolazio na dvor svirati i glazbom smirivati kralja Šaula.

Psalmi u sebi sadrže molbe, tužbe, zahvale, poklon ili pohvale Bogu. Danas ćeš se upoznati sa 14. retkom psalma 139. Otkrij ga pomoću tablice, pridruži svojoj KNJIŽICI PSALAMA, a možeš se ovim lijepim riječima obraćati dragom Bogu u jutarnjoj ili večernjoj molitvi!

!

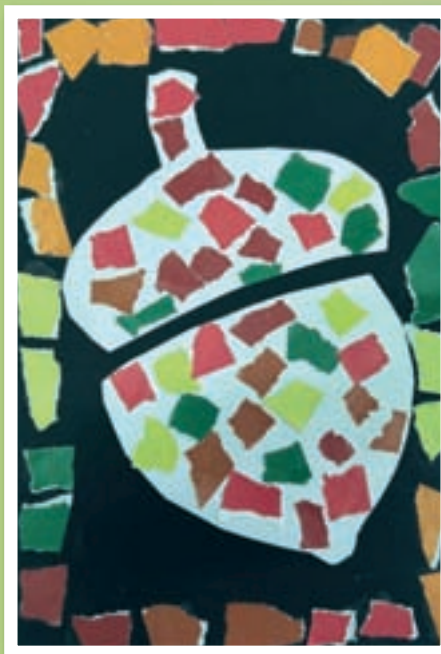
Mirela Zarecki, 4.r –
OŠ Sremski front, Sot

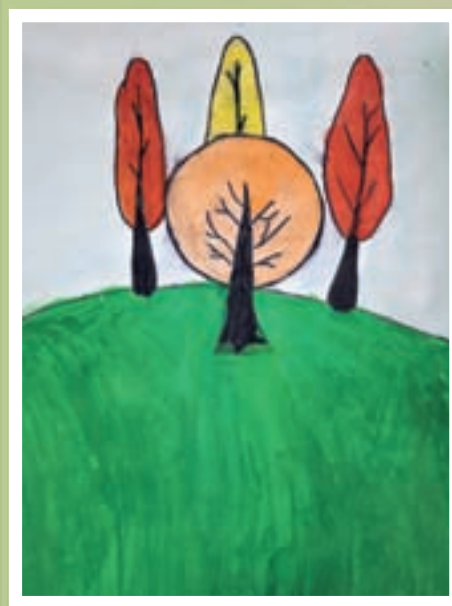
Nikoleta Čović, 4.b –
OŠ Vladimir Nazor,
Đurđin

Anastazija Dulić, 4.b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

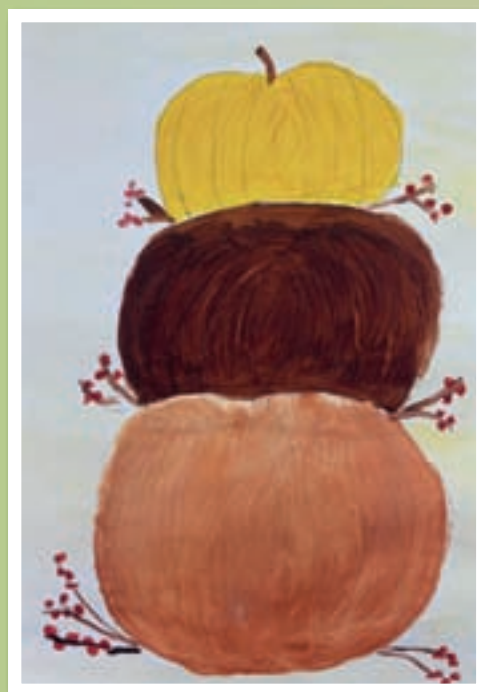
Franka Šabić, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Iva Rudić, 4.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Tereza Dulić, 2.b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Marija Ivanković Radak, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Mihaela Kopilović, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Tamara Lulić, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Laura Ralbovski, 4.r –
OŠ Sremski front, Sot

Sara Temunović, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Marica Stantić, 3.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Vanja Vuković, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Veljko Marčo, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Dogodilo se – razbolio sam se. Prvog dana, kad me je mama vidjela, skoro sam se uplašio njenog pogleda. Rekla je: »Izmjeri temperaturu. Oči ti se cakle...«

Nakon što je potvrđeno skoro 39 stupnjeva mama me je natjerala da pojedem komadić kruha i popijem lijek. Mmm, baš mi godio onaj »praškasti« umućen u toplom čaju, pa sam rekao mami: »Može još jedan, gospodična, hvala lijepa«.

Nasmijala se i rekla: »Ma, jesi li ti uopće bolestan kad se tako šališ?! Lijek je lijek. Cedevitu ću ti sutra kupiti, a sad – čaj je ovdje. Sve popij, samo malo po malo«.

Otišla je u kuhinju, ali kad me za pol sata došla vidjeti, vidio sam zabrinutost u njenom pogledu. Morao sam dodati šalu. Ipak, takav sam ja.

»Mama, budi me sutra ranije, nisam dovršio zadaću iz matematike i hrvatskog. Ne smijem dobiti minus.«

»Važi, milo mamino.«

Pokrila me je i rekla tiho tati koji je stajao na vratima: »Siroma, još i bunca. Obvezno zakaži liječnika«.

Kao što možete pretpostaviti, dva dana sam gotovo prespavao. Ni ne sjećam se baš točno pregleda, samo sam dobro čuo – streptokoke, bar tjedan dana mirovanja. Da me nije sve boljelo u grlu čak i dok zrak prolazi kroz njega, rado bih u autu »izvalio« kakvu šalu.

Šale su ipak morale sačekati – treći dan. Jer, dva dana sam se tresao u krevetu i jedva čekao da se malo otečenost u grlu smanji da mogu piti. Zna li samo kako je voda ukusna kad grlo ne boli? A tek cedevita – njam-njam...

Tada je počeo malo bolji dio – ustao sam i sjedio malo u dnevnoj sobi, a kad je mama otišla raditi, malo sam i gledao nove videe o igricama. Zaista, pogledao sam svega

nekoliko, pravu »bolesničku dozu«. Onda sam tražio od drugara da mi pošalju lekcije i domaće zadatke. Zašto, ali zašto **TOLIKO MNOGO TOGA RADE BAŠ KAD SAM JA BOLESTAN?** Nikad to sve neću prepisati...

Uz sliku bilježnice, Katica mi na Viber poslala naljepnicu OZDRAVI BRZO, sliku šalice šaja i srce. Napisala mi je: »Nedostaješ nam u školi... ti najbolje radiš tekstualne nejednadžbe«.

Zaista, ne mogu se razvlačiti – odjel me čeka. Dobro, ako i samo Katica, ipak mi je lijepo to čuti. Daj da popijem još ovu šalicu i – brzo na prepisivanje!

Matematika ne smije čekati! ;) A ni drugari iz razreda.

Vesna Huska

Baš je sladak naš Slađan!

Tko ga ne bi volio! Tako je sladak, *lipi rumeni* obraza, kako mu tepa baka štipajući ga pri svakom dolasku na salaš. A tamo na tavanu *divenice, slanina*, šunka! Dida Joso samo migne i začas se na stolu ukaže prizor od kojeg sline poteku. I onda nemoj jesti! Ma ljudi ljudski, *frišak kruv*, domaći kravlji sir, sve ono iz mesnog aranžmana i to je to! Slađan svaku subotu čeka kao napet luk – samo da sjedne u tatin auto i za oko pola sata su u Đurđinu. Raj ne zemlji!

U Subotici žive u stanu u kojem nema mjesta za životinje, za puno hrane; uostalom nitko u ovoj obitelji nije ljubitelj seoske hrane. U gradu jedu neke pahuljice, bezmasni jogurt, voće, kuhano povrće, meso bez masnoće, ne jedu kruh, eto troše samo zdravu hranu. A *majka* Teza na to kaže da će biti mršavi ko kosturi, pa kada se razbole *vidiče otkaleg* će *onda sić kile*, zna ona kako je kada se nema *šta ist*.

I tako naš Slađan, rumenih obraza i veselih očiju posjećuje *didu* i *majku* na đurđinskom salašu svakoga vikenda. Odatle se vraća radostan i sit. Roditelji primjećuju da svom desetogodišnjaku sve češće kupuju novu garderobu. U početku su problem postale traperice, u struku je baka Teza rukom proširila i sašila hlače, onda su kupili dva broja veće hlače kako bi ih duže nosio. S modernim rastezljivim remenima bio je fensi. No, kako su se hlače punile, Slađan je sve slađe spavao čim je došao sa salaša u svoju sobu i teže se ujutro budio za školu. Pomislivši kako njihov rumeni sin nema toleranciju na hranu, mama Jasna i tata Miroslov odluču povući vrlo težak potez. Dijeta! Jedino rješenje. Jer – ako se nastavi tako, ne samo da neće moći ništa obući, Slađan će imati problema sa zdravljem, u školi na tjelesnom. Nedavno je na satu tjelesnog na školskom igralištu bio posljednji u trčanju, nije mogao preskočiti ni najnižu letvicu u skoku u vis, a u dalj nije ni skakao.

– Slađane, jutro je! Ustani i brzo u kupaonicu! Čeka te doručak!

Hm, je li zbog doručka ili zato što se možda nas-

pavao, Slađan je začas obavio jutarnju higijenu i sjeo za stol. Kako ih je otvorio, još je brže zatvorio oči.

– Mamaaa, pa ja ne volim jesti zobene pahuljice!

– Sine, ovo je doručak. Imaš petnaest minuta za doručak i poslije toga krećeš u školu. Pješice.

Slađanu se pred očima odvijala prava drama. Tata ga neće voziti u školu, a mama je najavila da će televiziju i mobitel koristiti samo po dogovoru. Kakvo je ovo novo stanje? Među novim pravilima bio je i mjesečno samo jedan odlazak na salaš, a kod kuće se neće jesti čokolada i slatkiši, a kolači će biti samo od zdravih sastojaka.

– Što sam to skrivio pa me sada kažnjavaju? – mislio, mislio i nije domislio.

Mama kao da je naslutila pitanje.

– Slađane, imali ste pregled u školi. Sjećaš se kako je liječnica rekla da je bolje spriječiti nego liječiti? E pa, došli su rezultati koji kažu kako hitno moramo poduzeti mjere protiv debljanja jer bi mogao dobiti šećernu ili neke druge bolesti. Zato ćeš jesti zdravu hranu i više ćeš se kretati. Mora se potrošiti ono što pojedemo! Počnemo danas. To vrijedi i za odlazak na salaš.

Odlazak u školu bio je prava muka. Prvih nekoliko dana katastrofa. Ruksak na leđa i nogu pred nogu do škole. Skoro pola sata. Onda mu se javio Mario iz susjedne ulice i pozvao na zajednički put do škole. Mario tako svakoga dana pješači, a voli i trčati. Za užinu nosi voće, a voli i voćni jogurt.

Tako je sve počelo. Slađan je sve brže izlazio iz kreveta, nosio je doručak u školu, a vani ga je čekao Mario. Poslije škole dobio je vrijeme za igru kod prijatelja, a igra je bila vrhunska jer Mario ima psa!

Sladak je Slađan počeo izgledati vitkije, a na salašu su ga čekali baka i djed s hranom iz vrta, ali i domaćim proizvodima. Možda je hlače trebalo malo suziti, no on je bio godinu stariji i veći pa je izgledao kao pravi sportski tip kakav mu je bio i prijatelj Mario!

Katarina Čeliković

ADVENTSKO ODBROJAVANJE

BROJEVI U STUDENOME DOGOVORILI SU SE NAPRAVITI DRUGAČIJI
PROSINAC I TAKO SE PRIPREMITI ZA DOLAZAK MALOG ISUSA.

(Izreži stranicu i prati zadatke)

1. NAPRAVI	13. POSIJ
2. NAPRAVI	14. POMOZI MAMI PRAVITI
3. IZBACI	15. ČESTITAJ MATERICE
4. SKUHAJ TATI I MAMI	16. ZALIJ ŽITO
5. OČISTI	17. SPREMI
6. OTPJEVAJ PJESMU	18. DANAS NEMOJ JESTI
7. NAPRAVI	19. NAHRANI KUĆNOG LJUBIMCA
8. POSTAVI ZA	20. PRIPREMI NEKOME
9. POSJETI I	21. OPERI
10. PROČITAJ NEKU BOŽIĆNU	22. ČESTITAJ OCE
11. PODIJELI S PRIJATELJEM	23. POMOZI UKRASITI
12. DAN BEZ	24. POMOZI NAPRAVITI

25. SRETAN BOŽIĆ

Hoće li nam Niko doć?

(Uloge: Djeca, mama i tata.)

Dječak: Nikola naš, sveti, dragi
Spusti se na nebeskoj stazi.
Upakiraj nam dare mnoge,
Jer te djeca jako vole!

Mama: Pitamo se sada mi:
Jeste li dobri bili vi?
Dare željno očekujete
a čime vi Nikolu darivate?

Djevojčica: Dobri jesmo uvijek bili
Nikola to stalno vidi!
Spremili smo za njegov dar
Pjesmu, crtež i čaj mlak.

Tata: A molitve je li bilo?
Sobu spremi brzo-čilo!
Sveti Niko tu će se spotać,
A Krampus će nered dotać!
On se tome jako raduje
U neredu on likuje.

Dječak i djevojčica: Čizmice smo očistili
I molitve pripremili,
U prozoru čizme stoje
I blistave zvijezde broje.
A za nered ne brinite,
Danima su sobe spremne,
Jer će u njih noćas doć,
Gost na jednu svetu noć!

Marina Piuković

Koliko je bogata ova naša lijepa Vojvodina. Neiscrpni je izvor i za ovaj kviz. Evo i novih pitanja.

1. Koliko godina postoji Dječje kazalište u Subotici?

- a) 50 godina
- b) 70 godina
- c) 90 godina
- d) 100 godina

Dječje kazalište u Subotici ovih dana proslavit će svoj rođendan. Osnovao ga je **Oton Tomanić**, inženjer po struci, ali istinski zaljubljenik lutkarske umjetnosti, koji je sam napisao oko 60 kazališnih lutkarskih djela, pravio je lutke i izrađivao scenografiju, a u predstavama su glumila djeca – učenici iz subotičkih škola.

3. Kako se zovu dvije literarno-glazbene manifestacije koje organizira HKUPD Stanislav Prepek iz Novog Sada?

- a) Prepekovo proljeće i Prepekova jesen
- b) Prepekovo proljeće i Prepekovo ljeto
- c) Prepekovo ljeto i Prepekova zima
- d) Prepekova zima i Prepekova jesen

Hrvatsko kulturno-umjetničko prosvjetno društvo **Stanislav Prepek** iz Novog Sada svake godine organizira natječaj za najbolju kratku priču i najbolju pjesmu i potom tiska zbirku nagrađenih radova.

2. Gdje je rođen ugledni šumarski genetičar, sveučilišni profesor i akademik Mirko Vidaković?

- a) u Lemešu
- b) u Tavankutu
- c) u Srijemskoj Mitrovici
- d) u Maradiku

Mirko Vidaković bio je ugledni šumarski genetičar, sveučilišni profesor i akademik. O uspješnosti i važnosti njegova rada na različitim područjima svjedoče nagrade. Ove godine obilježavamo njegovu 100. obljetnicu od rođenja.

4. Kojeg datuma je izašao prvi broj katoličkog lista Zvonik?

- a) 1. 10. 1994.
- b) 1. 11. 1994.
- c) 1. 12. 1994.
- d) 1. 11. 1995.

Katolički list **Zvonik** su prije 30 godina osnovali svećenici Hrvati Subotičke biskupije u Baču, u sjeni zvonika franjevačke crkve iz XIII. stoljeća, te je po tom najstarijem zvoniku u Subotičkoj biskupiji list i dobio ime.

Subotička Knjižnica proslavila rođendan **Marija Kujundžić najvjernija čitateljica Dječjeg odjela**

Listopad je bio mjesec knjige pa su se često mogle vidjeti aktivnosti u ovom području. Među ostalim, Gradska knjižnica Subotica proslavila je svoj 134. rođendan odličnom rođendanskom žurkom koju je organizirala 14. listopada. Pedesetak djece nižih odjela družilo se i dobro zabavilo igrajući različite zanimljive igrice, a među njima su bili i naši drugari, četvrtiši iz Osnovne škole *Matko Vuković* iz Subotice.

Posebna slastica, osim torte koju su svi dobili, bilo je i proglašenje najvjernijeg čitatelja Dječjeg odjela Knjižnice. Među dobitnicama ovog laskavog priznanja (bilo ih je tri djevojčice) proglašena je i naša prijateljica **Marija Kujundžić**, učenica OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice. Tada smo doznali da Marija upravo čita 32. knjigu od početka godine. Budući da je prošlo neko vrijeme od ove žurke, vjerujemo da je ovaj broj sad i veći.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Naši vršnjaci iz Sonte sviraju tamburu.

Nagrađeni detektivi:

1. Ivan Knezi – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
2. Marta Mikula – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
3. Frida Major – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
4. Matej Kovač – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
5. Katarina Vuković – OŠ *Avram Mrazović*, Sombor
6. Matej Domić – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
7. Jakov Ivanković Radaković – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
8. Mia Dulić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
9. Lucija Šafarik – OŠ *Sremski front*, Sot
10. Anđela Milodanović – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Kako se zove razdoblje u godini koje najavljuje Božić?

KUPON

Odgovor:

Ime _____

Prezime _____

Adresa _____

Mjesto _____

Škola _____

Razred _____

Mihaelin vitamizirani zmaj

Priprema:

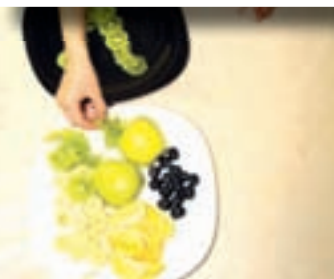
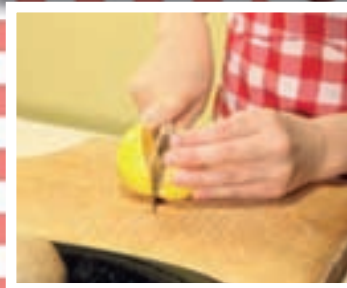
1. Oprati jabuku i prerezati je na pola. Izdvojiti par sjemenki od jabuke. Kivi i bananu oljuštiti i narezati na kolutiće. Crno grožđe oprati i zrna prerezati po pola, ostaviti dva ucijelo. Limun oprati i narezati na kriške a od ostatka, može korice, izrezati oblik zmajevog jezika

2. Postaviti polovicu jabuke na tanjur kao glavu. Za oči staviti kolut banane i na njega zrno crnog grožđa. Dvije sjemenke od jabuke iskoristiti kao nozdrve, a izrezanu koru limuna kao jezik.

3. Od kolutova kivija posložiti uvijeno tijelo i rep zmaja. Upotpuniti ga kolutovima banane. Za noge i perjanicu staviti polutke crnoga grožđa, a od kriški limuna napraviti krilo.

Dobar tek!

*Mihaelinog vitamiziranog zmaja za vas je pripremila **Mihaela Kopilović**. Mihaela pohađa drugi razred Osnovne škole **Matko Vuković** u Subotici. Voli crtati i družiti se. Trenira odbojku u **ŽOK Subotica** i pohađa likovne radionice u edukativnom centru **Mali princ**.*

Vrijeme pripreve:
15 minuta

Potrebni sastojci:

limun

kivi

banana

crno grožđe

jabuka

JESTE LI ZNALI?

... Patka ima tri očna kapka.

... Krtica može iskopati tunel dug 75 metara tijekom samo jedne noći.

... Neke vrste žaba mogu biti duboko zamrznute i nakon odmrzavanja nastave živjeti. Žabe piju i dišu preko kože.

... Flamingosi su ružičasti jer jedu ogromne količine algi. Mogu poživjeti i do 80 godina. Flamingosi mogu jesti samo ako im je glava okrenuta naopačke.

... Vodeni konj ne umije plivati.

... Riječ aligator rasprostranjena je u cijelom svijetu, potječe od španskog »el lagator« što znači gušter.

... Krokodil koji se tek izlegao tri puta je veći od jajeta iz kojeg se ispilio.

... Školjki iz dubokih mora treba 100 godina kako bi narasla do jednog cm.

... Nekada su pingvini mogli letjeti.

... Lavovi spavaju i do 20 sati dnevno.

KINOMANIJA

MUFASA

Rafiki je zadužen Simbinoj i Nalinoj kći Kiari prenijeti legendu o Mufasi. Ispričana kroz prisjećanja, predstavlja Mufasu kao mladunčeta bez roditelja, izgubljenog i usamljenog sve dok ne upozna simpatičnog lava po imenu Taka, nasljednika kraljeve loze, princa sa svjetskom budućnošću koji je primio Mufasu u svoju obitelj. Slučajan susret pokreće grupu na nevjerovatno putovanje u potrazi za svojom sudbinom, testirajući prijateljstvo dok zajedno pokušavaju izbjeći smrtonosnog neprijatelja.

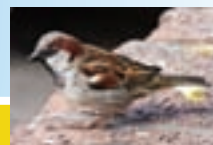
VELIKO PUTOVANJE 2: SPECIJALNA DOSTAVA

Prošla je godina otkako su medo i zec Oskar stigli doma nakon nevjerovatne avanture. Ponovno se začuo dječji plač, a naši prijatelji ne vjeruju svojim očima! Medo, koji sve u životu radi na ispravan način, ponovno odlučuje organizirati ekspediciju kako bi bebu dostavio njenoj pravoj obitelji. Ovog puta moraju otputovati na drugi kontinent kako bi vratili malenog grizlija njegovim roditeljima. Medo prvi put vidi snijeg i pokušava utonuti u zimski san, ali ga Oskar održava budnim.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: KONJ, SJEMENKE, KRZNO, VJENČANJE, ORGULJE, ČAJ, MARMELADA, ZMIJA, VRABAC, TRAPEZ, MIŠ, TVORNICA, VINOVA LOZA, KOKOŠ, VRT, BUKVA.

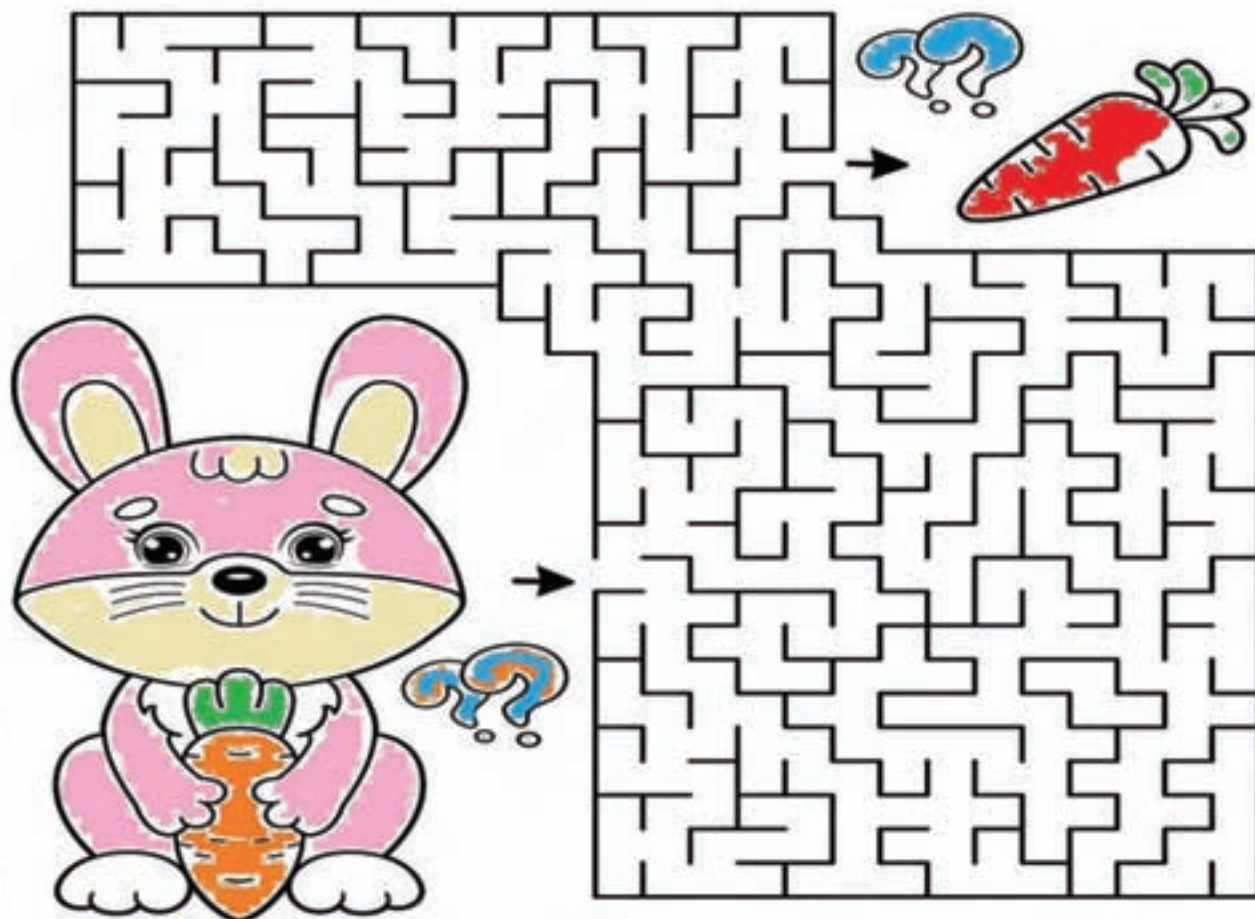
Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerk

A	Z	O	L	A	V	O	N	I	V
NJ	A	U	A	J	I	M	Z	E	J
E	O	C	Č	B	K	E	K	A	O
NJ	K	K	I	O	U	N	Č	R	Z
A	N	R	K	N	E	K	G	I	E
Č	T	O	Z	M	R	U	V	M	P
N	Š	R	E	N	LJ	O	I	A	A
E	C	J	V	E	O	Š	V	A	R
J	S	C	A	B	A	R	V	T	T
V	A	D	A	L	E	M	R	A	M

Riješi labirint

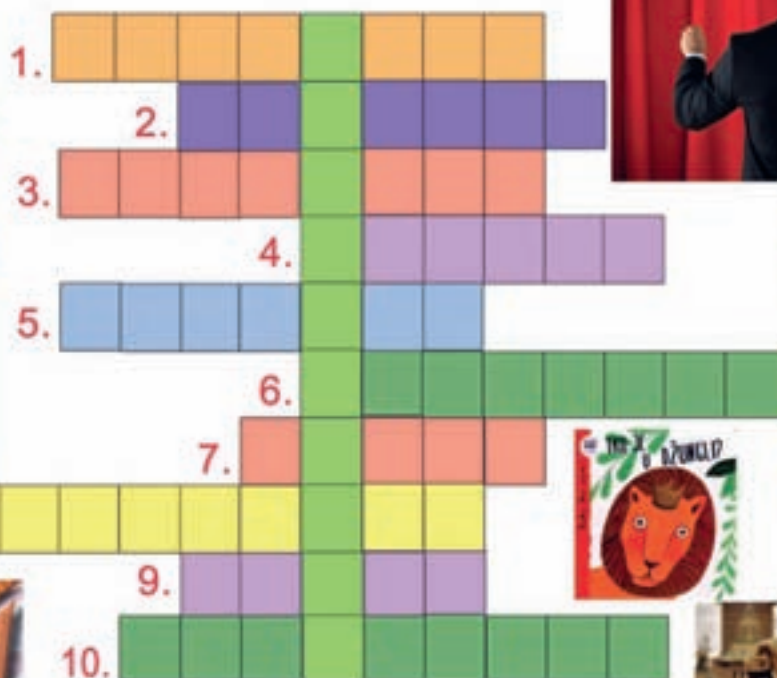

Krizaljke

Jerke

Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš rješenje.

1. Osoba koja vodi pjevački zbor ili orkestar; 2. Veseli kazališni komad s glazbom. Neke se uloge pjevaju, a neke govore; 3. Drugi naziv za klavir; 4. Noću osvjetljava nebo...; 5. Ukas svake bašte, osobito u proljeće.; 6. Metalno glazbalo, udaraljka u obliku trokuta; 7. Drveno puhaće narodno glazbalo; 8. Knjiga za manju djecu bogata ilustracijama; 9. Puhaće narodno glazbalo koje svira gajdaš; 10. Nježna i tiha pjesma kojom se uspavljuje dijete

KREATIVNI KUTAK

Sveti Nikola

Potrebno:

Štipaljka – drvena

Crveni i crni flomaster

Vata ili blazinica za skidanje šminke

Ljepilo

Škare

Izrada: Obojiti štipaljku flomasterom tako da tijelo bude crveno, na glavi ucrtati dva oka i mitru-kapu koju nosi sv. Nikola. Na nogama mu nacrtati crne čizme, i po želji dodati par dugmića na tijelo. Bradu koju smo izrezali od blazinice ili je napraviti prstima od vate i zalijepiti. Sveti Nikola može poslužiti kao obilježivač dara s imenom: napisati na papirić i prikačiti sa štipaljkom, ili za zatvaranje vreće – dara, a može poslužiti i kao držak važnih papirića.

Bojanke

Križaljke

U ovim jesenskim danima...

Broj 107

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

